

и жените в циганското семейство обикновено е много по-строго и рестриктивно, отколкото към момчетата и мъжете, а изискванията към тях са много по-тежки. На този факт наблягаха и много от социалните работници, учителите, лекарите и полицаите, работещи в ромските гета. Неизбежно се подчертава, че момичетата и жените имат повече задължения и отговорности. Внимателно се следи да не влизат в контакти с представителите на друга етническа общност. Често върху тях падат всички грижи по осигуряването на прехраната и поддържането на домакинството. Много строго се следи за “порядъчността” им.

Държавните служители в ромските квартали споделиха наблюденията си, че в голяма част от ромските семейства се толерира открито агресивното поведение на момчетата, което може да приема най-непривлекателни форми и нерядко е насочено дори към сестрите. Насилието на мъжа над съпругата и децата, особено в пияно състояние, също е широко разпространено. Косвено потвърждение на нашите наблюдения през 1994 г. и на наблюденията на социалните работници в ромските квартали за семейното насилие намираме в данните от изследването “Утвърждаването на социалистическия начин на живот сред българските граждани от цигански произход” (1980 г.). Тогава 22,5% от респондентите (изследвани са 4995 лица!) са заявили, че при избора си на брачен партньор са се ръководили главно от съображения съпругът им “да не пие” и “да не бие” (26). Фактически това са отговорите на близо половината от анкетираните жени, което е безспорно ясен индикатор за разпространеността на насилието върху жената и децата в традиционното ромско семейство.

Впрочем то е характерно и за немалка част от българските семейства, особено там, където образователното равнище на партньорите е по-ниско и са съхранени повече черти на традиционния бит и ценности. По данни от представителното социологическо изследване “Днешното българско семейство” в 18% от изследваните семейства на българските граждани поне единият брачен партньор отговаря положително на въпроса дали в семейството им има случаи на домашно насилие.

Същевременно в ромското семейство не се допускат прояви на агресивност от страна на жените и момичетата, насочени към мъжете и момчетата. Дори оплакванията им се приемат като проява на лош характер и им се вменяват като вина, като нещо срамно. От много малки у момичетата се формират специални “добродетели” - търпение, умение да прощават и да отстъпват. Всекидневните домакински дейности, в които отново са включени предимно те,